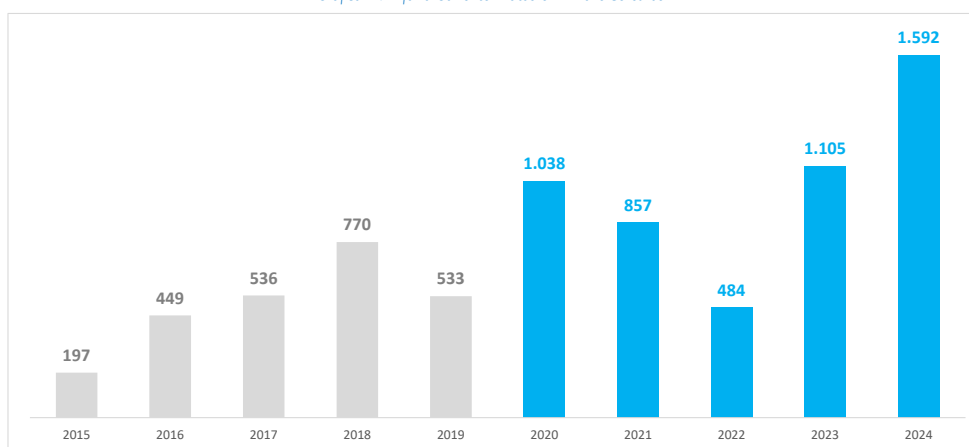

gativo, nos dous últimos quinquenios sempre tivemos aforro positivo, o cal incrementouse dun xeito case sostido, salvo nos anos 2019 e 2022 no que o seu importe diminuíu de xeito importante respecto ao exercicio anterior como consecuencia do impacto nos nosos ingresos da non compensación no IVE da implantación do SII e como consecuencia da infraestimación das entregas a conta do SFA no exercicio 2022, como xa se comentou anteriormente.

Gráfico XV. Aforro Corrente. Datos en Millóns de euros

De xeito que se mentres no primeiro quinquenio o importe acumulado do aforro corrente é de 2.485 millóns de euros no segundo quinquenio o seu importe ascende a 5.075 millóns, máis do dobre.

Finalmente, en canto á evolución do superávit ou déficit non financeiro no período de referencia salvo nos anos 2018 e 2024 que se pecharon con superávit o resto de anos cerráronse con déficit.

VI.3. Transparencia

A Lei 2/2011, de 16 de Xuño, de Disciplina Orzamentaria e Sustentabilidade Financeira dispón no seu artigo 19.5, adicado a instrumentación do principio de transparencia, que “Os orzamentos xerais recollerán información sobre a necesidade de financiamento da Comunidade Autónoma, os investimentos reais das empresas públicas en termos de contabilidade nacional, a ratio de gasto público da Comunidade Autónoma en relación co produto interior bruto rexional, o nivel de débeda pública no seguinte exercicio e a evolución das seguintes ratios e magnitudes: ratio débeda/PIB, ratio débeda/ingresos correntes, risco comprometido por avais e compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado, tanto xa contratadas como das previstas para o exercicio orzamentario”.

As seguintes ratios elabóranse a partir do dato certo do último exercicio pechado (2024) e das previsións incluídas no presente orzamento para os anos 2025 e 2026. A ratio da débeda PIB dos anos 2019 a 2024 é a publicada polo Banco de España, para calcular a previsión da ratio dos anos 2025 e 2026 aplícase ao dato de PIB de Galicia publicado polo INE as previsións de incremento do PIB nominal incluídas no cadro económico incorporado neste informe.

Cadro XI. Ratios orzamentario-financeiros (en euros e en %)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Capacidade (+) / Necesidade (-) de Financiamento (% PIB)	-0,44%	-0,12%	-0,14%	-0,56%	-0,10%	0,23%	0,0%	0,16%
Capacidade (+) / Necesidade (-) de Financiamento (M€)	-281	-73	-87	-400	-74	191	0	145
Investimentos reais das empresas públicas (M€)	116,8	136,3	193,3	181,7	198,9	143,3	206,6	207,3
Ratio Gasto Non Financeiro - PIB rexional	14,8%	17,6%	17,1%	15,3%	16,0%	16,2%	16,2%	15,9%
Ratio Gasto Total - PIB rexional	19,6%	23,6%	20,0%	17,5%	18,3%	18,5%	18,3%	18,3%
Ratio Investimento por habitante	255,0	299,7	319,3	328,2	448,7	523,7	623,0	589,7
Ratio gasto non financeiro por habitante	3.528,2	3.835,9	4.092,2	4.074,2	4.591,1	4.894,4	5.161,7	5.267,4
Débeda Pública (M€)	11.314,5	11.537,9	11.715,2	11.977	12.170	11.936	12.023	12.106
Ratio Débeda - PIB (%)	17,5%	19,6%	18,2%	16,8%	15,7%	14,5%	13,7%	13,1%
Ratio Débeda - Ingresos Correntes	127,6%	115,4%	112,6%	119,5%	107,1%	94,5%	94,4%	89,7%
Débeda por Habitante	4.191,3	4.270,4	4.348,2	4.451,8	4.513,8	4.415,1	4.447,4	4.478,1
Risco comprometido por avais (M€)	31,5	30,6	16,1	18,3	6,8	2,8	1,3	1,0
Compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado (M€)	2.478,7	2.335,1	2.194,1	2.050,6	1.906,3	1.768,8	1.034,7	941,1

Fonte: Consellería de Facenda e Administración pública
en euros e %

En canto á capacidade/necesidade de financiamento no exercicio 2026 espérase que as contas públicas pechen en superávit orzamentario.

No que atinxe aos investimentos reais das entidades instrumentais da Comunidade Autónoma que non forman parte do orzamento administrativo, no ano 2022 estes investimentos ascenderon a 181,7 millóns, no 2023 creceron ata 198,9 millóns, no 2024 diminuíron ata os 143,3 millóns e para os anos 2025 e 2026 estímase que se manteñan en torno aos 207 millóns de euros.

En canto ás diferentes ratios de gasto; a ratio de gasto público da Comunidade en relación co PIB rexional, mantense no entorno do 18% durante os anos 2023-2026. A ratio relativa ao gasto non financeiro mantense no entorno do 16%, cunha leve diminución desde o 16,2% no ano 2025 ao 15,9% no ano 2026, debido a que o incremento esperado para o PIB nominal: un 4% é superior ao incremento do gasto non financeiro: un 2%.

En canto ao nivel de débeda pública (calculada segundo o procedemento de déficit excesivo), a finais do ano 2024 acadou o importe de 11.936 millóns de euros. No dito ano experimentou unha forte diminución, de 304 millóns de euros, como consecuencia fundamentalmente do rescate das autoestradas do Salnés, do Barbanza, de Ourense-Celanova e de Santiago-Brión —que, como se verá máis adiante, tamén tivo impacto nos compromisos pendentes por emprego de fórmulas de pago adiado—.

En canto á previsión para 2025, estímase que o dito exercicio remate cunha débeda de 12.023 millóns de euros, o que suporá un incremento de 87 millóns, debido fundamentalmente ao aumento derivado do reintegro das liquidacións negativas dos anos 2008 e 2009.

Así mesmo, en canto á previsión para o ano 2026 sitúase en 12.106 millóns de euros, en coherencia co orzamento que se presenta, que reflicte que, por terceiro ano consecutivo, a Comunidade Autónoma de Galicia non recorrerá ao endebedamento para financiar as súas políticas de gasto (agás o incremento debido ás devanditas liquidacións negativas).

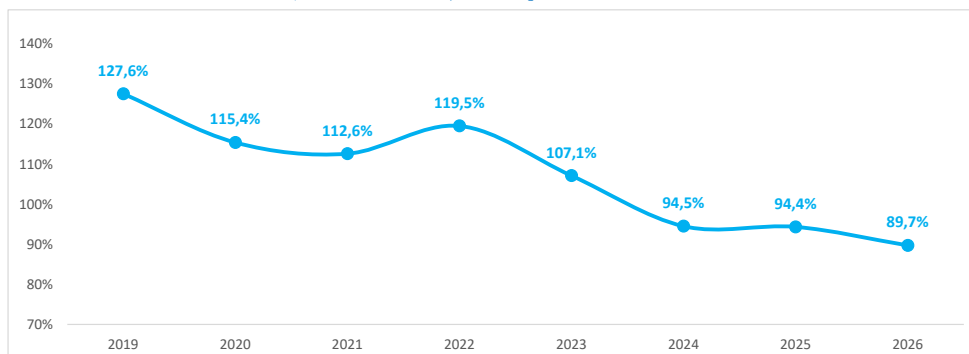
A Lei de Disciplina Orzamentaria esixe ademais información sobre a evolución das seguintes ratios que teñen relación co nivel de débeda pública: a ratio débeda/PIB e a débeda en relación cos ingresos correntes.

En canto a evolución da ratio débeda/PIB, o último dato publicado polo Banco de España correspondente ao segundo semestre do ano 2025, é dun 15,3% e a previsión, dimanante tanto da evolución prevista da débeda pública como do PIB nominal, é que a ratio débeda-PIB se reduza ata o 13,7% a finais do ano 2025 e que peche o ano 2026 no 13,1%.

Respecto á relación entre a débeda e os ingresos correntes, no ano 2025 prevese que dite ratio remate nun 94,4%, e no ano 2026 reducirase ata o 89,7%, debido a que o endebedamento apenas aumenta (un 0,7% máis), mentres que se estima que os ingresos correntes medren nun 5,9%.

Deste xeito, nos últimos anos, debido ao incremento tan significativo dos ingresos correntes —moi superior ao aumento da débeda pública—, a citada ratio diminuíu con moita forza. Así, mentres no ano 2014 a ratio era do 135,5%, espérase que se reduza ata o 89,7% no ano 2026, é dicir, 45,8 puntos porcentuais menos.

Gráfico XVI. Senda Débeda pública vs ingresos correntes 2019-2026

O mantemento dunha senda en parámetros aceptables, de acordo coas rexións máis solventes da nosa contorna, así como o cumprimento dos obxectivos e regras fiscais non son un fin en si mesmo, senón a vía para aumentar a solvencia dos galegos e, en última instancia, a mellor garantía da sostibilidade dos servizos públicos e de reserva de marxe de manobra no caso de ter que afrontar circunstancias adversas.

De seguido referimos ao risco comprometido por avais, hai que ter en conta o disposto no Texto Refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia, en concreto nos seus artigos 40 a 45, respecto do límite máximo de avais que se poderán conceder durante cada ano, remitindo a respectiva Lei de Orzamentos.

Neste sentido a Lei de Orzamentos de Galicia do ano 2026 dispón que o importe máximo dos avais que a Xunta de Galicia poderá conceder durante o dito exercicio será de 30 millóns de euros, de seguido establece que o Instituto Galego de Promoción Económica poderá conceder, durante o ano 2025, avais en canto non se supere en ningún momento o saldo efectivo vixente de 500 millóns de euros e, por último o IGVS tamén pode conceder avais por un importe máximo de 5 millóns de euros, con destino a compra da primeira vivenda para menores de 36 anos ou para a compra de vivenda protexida sen límite de idade, cun límite máximo do 20% por cento do prezo da compravenda.

Dende xuño de 2015, a concesión de avais está suxeita ao principio de prudencia financeira dacordo ao artigo 13 da Lei Orgánica 8/1980, de 22 de setembro, de Financiación de Comunidades Autónomas (LOFCA).

As condicións de prudencia para avais tense desenvolvido por Resolución da Secretaría General Coordinación Autonómica y Local, que fixa un límite do importe total de avais autorizado por cada comunidade autónoma do 1,5% do seu PIB rexional, os límites recollidos na lei de orzamentos recollidos no parágrafo anterior respectan esta limitación.

Para a comunidade autónoma de Galicia este límite sitúase por enriba do límite autorizado na Lei de orzamentos (535 millóns de €) e ao risco vivo por avais estimado a peche

de 2025: 1,3 millóns de euros. Para o ano 2026 estímase que as operacións de concesión de novos avais e amortización de vencementos rebaixen substancialmente o risco comprometido por avais polo IGAPE situándose en torno aos 1 millóns de euros.

Por último, a Lei de Disciplina Orzamentaria establece que os Orzamentos recollerán información dos compromisos por emprego de fórmulas de pago adiado, tanto das xa contratadas como das previstas para o exercicio orzamentario, esta información tamén figura na Memoria I.

A táboa seguinte mostra os importes pendentes por compromisos derivados das colaboracións público-privadas a partir do 2026 serían de 1.034,7 millóns de euros:

Cadro XII. Compromisos de pago futuros en cpp e concesións de obra pública

Contratos celebrados colaboración público-privada e concesión de obra pública			
PROXECTOS	AXI	SERGAS	
	Autovía Costa da Morte	Conc Obra Púb Novo Hospital de Vigo	
IMPORTE DA INVERSIÓN DE ADXUDICACIÓN	199.413	315.228	
COMPROMISOS DE PAGO ANUAIS			
ANO	Investimento	Canons	Investimento
2026	28.138	26.650	38.848
2027	28.842	31.230	33.811
2028	29.563	31.333	33.697
2029	30.302	29.235	36.005
2030	31.059	29.332	35.898
2031	31.836	29.429	35.792
2032	32.632	29.526	35.684
2033	33.448	24.596	41.108
2034	34.284	23.582	42.223
2035	35.141	17.309	30.884
2036	36.019		
2037	36.920		
2038	10.368		
2039			
2040			

(Miles de Euros)

Despois de reducirse no exercicio 2024 o seu importe nun 41,5%, como consecuencia do rescate da concesión das autopistas do Salnés, do Barbanza, de Ourense-Celanova

e de Santiago-Brión, durante os exercicios 2025 e 2026 non está previsto dispor de máis gasto a través destas fórmulas de pago adiado, polo que o importe comprometido ao final do devandito ano será de 941,1 millóns de euros.